

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Par centralizēto eksāmenu vēsturē 2024./2025.m.g.

2025.gada 9.aprīlī

Vita Jaunuzola
Vispārējās izglītības valsts pārbaudījumu nodaļas vecākā eksperte

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eksāmena norise

- «Eksāmena norises darbību laiki».
- Eksāmens notiek 2025.gada **11.jūnijā**.
- Eksāmenam pieteiktas 108 mācību iestādes, 625 kārtotāji (486 kārtoja 2024.gadā)
- Piekļuves nosacījumu vērtējumi līdz **30.aprīlim** sistēmā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Vērtējums

- **20%** sliekšnis, lai saņemtu sertifikātu.
- Sertifikāti – **3.jūlijā.**
- Skolēnam tiesības mēneša laikā apstrīdēt vērtējumu, iesniedzot apelāciju (sākot ar 3.jūliju)
- Apelācijas darbus izskata divi eksperti, rezultātu paziņo mēneša laikā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Palīdzība gatavoties eksāmenam vēsturē

Iepriekšējo gadu eksāmenu uzdevumi, vērtēšanas kritēriji

<https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbu-uzdevumi>

**Eksāmena paraugs ar vērtēšanas kritērijiem (SLA) un
atbilžu piemēriem**

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/F9F4E525-0E6E-47D4-9C30-A95B54A4568B/view>

Ieteikumi gatavojoties eksāmenam 2022./2023.m.g.

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://registri.vi
sc.gov.lv/vispizglitiba/eksameni/dokumenti/metmat/metiet_gata
vojoties_eks_vesture_al.pdf

Eksāmena programma

<https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbu-programmas>

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Darba uzbūve un izpildes laiks

Daļa	VPD 2024.daļa (punkti)	Punkti	Izpildes laiks min
1.Zināšanas, izpratne, vēstures avotu analīze	1. (28), 3. (25)	53	90
2. Viedokļa analīze, argumentēšana	2.(20), 4.(24)	44	120

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Sasniedzamo rezultātu grupas

Zināšanas un izpratne:

- zina un lieto vēstures faktus, jēdzienus, terminus, nosaukumus, sakarības un konceptus;
- skaidro vēsturiskus notikumus un procesus, to cēloņu un seku sakarības un pamato šo notikumu radītās pārmaiņas un ietekmi uz mūsdienām.

Prasmes:

- informācijas pratība;
- analītiskā spriešana;
- argumentēšana;
- vēsturiskā perspektīva.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eksāmena programma

2.2. Satura moduļi

Satura modulis	Satura indikatori	Īpatsvars (%)
Ticība un ideoloģijas	1.1., 1.2., 1.4., 1.6., 1.5., 1.7., 1.10.	20 ± 5
Kari un konflikti	2.1., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9.	15 ± 5
Revolūcijas	3.1., 3.2., 3.5., 3.6., 3.10., 3.12., 3.13., 3.14., 3.15.	30 ± 5
Valsts	4.1., 4.6., 4.7., 4.8., 4.11., 4.13., 4.14.,	20 ± 5
Sociālās grupas	5.1., 5.3., 5.5., 5.7., 5.8.	15 ± 5

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Satura moduļu hronoloģiskie ietvari

Satura modulis	Hronoloģiskie ietvari									
	1500 1549	1550 1599	1600 1649	1650 1699	1700 1749	1750 1799	1800 1849	1850 1899	1900 1949	1950 1991
Ticība un ideoloģijas	x	x		x					x	x
Kari un konflikti							x		x	x
Revolūcijas						x	x	x	x	x
Valsts	x			x				x		x
Sociālās grupas									x	x

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

6. Vērtēšanas kārtība un kritēriji

Argumentēšanas uzdevuma vērtēšanas kritērijs	Snieguma līmeņa apraksts (4 punkti)
Argumenta struktūra	Ievērota argumenta struktūru (apgalvojums, pamatojums, pierādījumi, pretējais apgalvojums un tā atspēkojums). Apgalvojums precīzi atbilstošs tematam, visi argumenta struktūras elementi ir savstarpēji loģiski saistīti.
Vēsturiskā konteksta zināšanas un izpratne	Demonstrētas tematam atbilstošas daudzpusīgas vēsturiskā konteksta zināšanas un izpratne. Demonstrēta prasme sasaistīt konkrētus notikumus ar plašākiem vēstures procesiem, skatot tos no dažādām perspektīvām.
Pamatojuma un pierādījumu kvalitāte (faktu, jēdzienu un zinātniskās valodas lietojums)	Apgalvojums precīzi sasaistīts ar tā pamatojumu. Pamatojums veidots no atbilstošiem un precīziem pierādījumiem, to izvērtējuma. Jēdzieni un zinātniskā valoda tiek lietota precīzi, fakti ir izvēlēti atbilstoši un pietiekami, lai pamatotu apgalvojumu.
Pretējā (konkurējošā apgalvojuma) pamatojums un atspēkojums	Pretējā (konkurējošā) apgalvojuma atspēkojums ir pamatots un kritiski izvērtēts, izmantojot faktus. Atspēkojuma pamatojumā secināts, ka konkurējošas apgalvojums ir mazāk nozīmīgs.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Rīcības vārdi

Analizēt	Detalizēti apskatīt, raksturot veselumu (jēdzienu, faktu, procesu, pazīmi, problēmu u. tml.) un tā daļas pēc noteiktiem kritērijiem, lai noskaidrotu to būtiskās īpatnības (pazīmes, īpašības, sakarības, struktūru u. tml.).
Argumentēt	Izveidot skaidrojumu, ievērojot noteiktu argumentācijas struktūru (apgalvojums–pierādījums–loģisks spriedums; pret apgalvojums/konkurējošs apgalvojums – pierādījums – loģisks spriedums – secinājums).
Atrast	Atklāt, konstatēt, identificēt, izvēlēties.
Interpretēt	Radoši izskaidrot, atklāt, pārveidot un pārradīt darba, objekta, parādības u. tml. jēgu, saturu, ideju vai avotos esošo informāciju, izmantojot dažādus pierādījumus.
Izmantot	Mērķtiecīgi iesaistīt, piemērot, lietot.
Izvēlēties	Izraudzīties no kāda daudzuma, kopuma (piemērotāko, atbilstošāko).
Izvērtēt	Skat. – novērtēt
Noteikt	Noskaidrot, pazīt, konstatēt atšķirīgās pazīmes (īpatnības, faktus, viedokļus, problēmas, argumentus u. tml.).
Novērtēt	Vērtējot, izspriežot noteikt, izsecināt kvalitāti, atbilstību noteiktām prasībām.
Pamatot	Izveidot skaidrojumu, izmantojot atsauci uz konkrētu informāciju (fakti, dati, cēloņi, iemesli, spriedumi u. tml.).

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Rīcības vārdi

paskaidrot	Skat. – skaidrot.
Pierādīt	Izveidot skaidrojumu – spriedumu virkni, pierādot vai noliedzot apgalvojumu.
Raksturot	Noteikt, aprakstīt, vērtēt būtiskās, raksturīgās īpašības, pazīmes.
Salīdzināt	Noteikt kopīgās un/vai atšķirīgās īpašības, pazīmes pēc būtības salīdzināmiem veselumiem (jēdzieniem, faktiem, procesiem, pazīmēm, problēmām, risinājumiem u. tml.), atsaucoties uz abiem (vai visiem).
Secināt	Veidot atzinumu, spriedumu, pamatojoties uz iegūtajiem faktiem, iepriekš veiktu analīzi, vērojumiem, cēloņsakarībām u. tml.
Skaidrot	Detalizēti, saprotami, sistēmiski sniegt pārskatu (izklāstu, faktu kopumu, atzinumu u. tml.), formulēt galveno ideju (notikumus, procesus, parādības, iemeslus u. tml.), padarot to saprotamu.
Spriest	Veidot spriedumu.
Vērtēt	Veidot noteiktu spriedumu, atzinumu, secinājumu par atbilstību vai neatbilstību noteiktiem kritērijiem, balstoties uz zināšanām.
Formulēt	Uzrakstīt prasīto.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Prasmes, zināšanas 1.daļa

IZLASĪT UN SAPRAST VISU JAUTĀJUMU/UZDEVUMU!

Terminoloģijas skaidrojums, lietošana.

Notikumu cēloņi, sekas:

notikumu sekas un vēsturiskās sekas (atšķirt).

Avotpētnieciskās prasmes:

vēstures avotu ticamība,

avota tapšanas mērķis,

vēstures periodam raksturīgie termini,

konfrontēt dažādus (rakstiskus, vizuālus, viena
laika perioda, dažādu laika periodu) avotus.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Prasmes, zināšanas 2.daļa – viens temats

Viedokļa analīze:

vēsturiskā konteksta zināšanas,
izlasīt informāciju par autoru,
izprast jautājumu,
atbildēt pēc būtības nevis citātiem.

Sava viedokļa (vērtējuma u.tml.) pamatojumam jābalstās
vēstures/šodienas faktos, konkrētībā.

Emocijas (labi, slikti, nozīmīgi, traģiski) netiek vērtētās, ja
tās nav pierādītas ar faktiem, cēloņsakarībām.

Argumentēšana:

izprast par ko ir jautājums, noformulēt savu nostāju
nepārrakstīt tekstu no viedokļa.

Viens temats saistīts ar viedoklī aplūkoto problēmu.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Argumentēšana

Uzmetums (netiek vērtēts)

Apgalvojums apgalvojums	Pretējais (konkurējošais)
Fakti pierādījumam	
Pamatojums	
Pretējā (konkurējošā) apgalvojuma atsapēkojums	

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Atbalsta dienests

☐ Palīdzība, informācija

☐ <https://atbalsts.refined.site/>

☐ Darba laiks:

☐ katru darba dienu no 9.00 līdz 17.00,

☐ Tāl.nr. +371 66051908,

☐ e-pasta adrese: atbalsts@viaa.gov.lv

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Jautājumi?

Lai mums kopā izdodas!

<https://www.viaa.gov.lv/lv/jaunums/notiks-tiessaistes-seminari-par-valsts-parbaudes-darbiem-20242025-macibu-gada>

vita.jaunozola@viaa.gov.lv

<https://www.visc.gov.lv/lv>

09.04.2025.